

prezente teatrale românești peste hotare

Corint

Balcaniada teatrului de amatori

Organizată de primăria orașului și de neobosiții animatori ai teatrului de amatori „Vasilis Rotas“ din Corint, în fruntea cărora se află inimosul domn Pavlos Karagiorgas, Balcaniada teatrului de amatori a ajuns în 1985 la cea de a III-a ediție. Inițiată sub semnul păcii, al înțelegerii și prieteniei între popoarele balcanice, manifestarea a fost privită cu interes și îmbrățișată cu căldură de Ministerul Culturii din Grecia, fiind sprijinită acum și de Uniunea Scriitorilor greci, în dorința de a folosi acest prilej pentru o mai bună cunoaștere reciprocă între autorii dramatici, regizorii și criticii teatrali din țările balcanice, vital interesate în menținerea păcii și crearea unui climat de destindere și colaborare, la care teatrul profesionist și teatrul de amatori își pot aduce o contribuție specifică.

România a participat la toate cele trei ediții de până acum ale Balcaniadei teatrului de amatori, spectacolele care ne-au reprezentat țara bucurându-se de aprecierea unanimă a publicului și a oamenilor de teatru. Începutul l-a făcut Teatrul popular din Râmnicu Vilcea, cu **Lăpușneanu** — scene de Dan Micu, în regia autorului, avându-l ca invitat în reprezentare pe Mircea Diaconu. Excelentele impresii pe care și le-au făcut corintienii,

în urma acestui spectacol, despre teatral de amatori din România și rodnicia colaborării lui cu artiștii profesioniști aveau să fie consolidate în anul următor prin participarea Teatrului popular din Caracal, cu spectacolul **Scene de carnaval** (după piesa **D-ale carnavalului**) de I. L. Caragiale, în regia lui Alexa Visarion. Calitatea deosebită a celor două spectacole, marele succes de care ele s-au bucurat, au ridicat foarte sus ștacheta participării românești la acest festival teatral, făcând ca sarcina celui de-al treilea colectiv care ne-a reprezentat să nu fie deloc ușoară, cu atât mai mult cu cât intenția îndrumătorilor și animatorilor teatrali români era și aceea de a pune în lumină, de fiecare dată, o altă fațetă a mișcării noastre teatrale de amatori. Un motiv în plus pentru ca alegerea să se oprească acum asupra Teatrului popular din Buzău și a spectacolului său cu piesa **Snoave cu măști** de Ion Lucian și Virgil Puicea, în regia lui Ion Lucian și scenografia Irinei Borovschi.

Să ne întoarcem însă la călduroasa și însuflețită primire ce ni s-a făcut la sediul Camerei de comerț din Corint, după ce fusesem confortabil instalați în ospitalierul hotel Corinthian Beach, de pe malul Mării Egee. În alocuțiunile ce s-au rostit, în cordiala amabilitate cu care am fost înconjurați, în sollicitudinea cu care am fost întâmpinați pretutindeni, aveam să simțim profunda prietenie a poporului grec pentru poporul român, împărtășindu-ne în același timp din stîmna și prețuirea pe care și le-a câștigat în întreaga lume consecvența politică de pace și prietenie a României socialiste.

Deschizînd seria spectacolelor, amatorii din Karlovo — oraș cu o bogată activitate teatrală din R. P. Bulgaria — au prezentat piesa **Januarie** de Jordan Radicikov, în regia lui Liubomir Dekovski, de la teatrul profesionist din Burgas. Preocupat de posibilitatea valorificării tradițiilor folclorice, ca veritabilă zestre de spiritualitate pentru universul existențial al omului contemporan, importantul dramaturg bulgar Jordan Radicikov a fost reprezentat și la noi — cu sensibilă comprehensiune pentru dimensiunea poetică a scrisului său — de către Teatrul Dramatic „Maria Filotti“ din Brăila, cu piesa **Încercare de zbor**. Alternanța continuă a planului real cu cel metaforic, atât de caracteristică dramaturgiei lui Radicikov, e prezentă și în piesa **Januarie**, pe care valorosul și experimentatul colectiv teatral din Karlovo a interpretat-o într-o solidă și convingătoare factură realistă, cu umor suculent și imbelșugat. Am apreciat și inventivitatea unor soluții scenografice (din casele înzăpezite în ianuarie nu se văd decît hornurile, restul fiind „troienit“ sub falduri

de pînă albă), ni s-a părut importantă și prețioasă ideea generală a mobilizării resurselor imaginarului în slujba realului, dar fuzionarea celor două planuri n-a avut întotdeauna fluență și organicitate, ritmul spectacolului riscînd să creeze și el, uneori, o nedorită monotonie, în ciuda vivacității interpreților.

Tînăra trupă teatrală din Sarajevo, însoțită de simpaticul ei animator, Zeljko Hajndl, regizor la televiziunea din Sarajevo, ne-a oferit un spectacol de teatru politic, îndreptat față de mecanismelor puterii totalitare de tip fascist. Piesa, desigur bine intenționată, dar nelipsită de un anumit schematism evident al conflictului, s-a chemat **Copiii din Pohononia** (în traducere „țara blugilor”), autor, regizor și scenograf al spectacolului fiind tînărul Fehim Serdarović, care lucrează la postul de radio din Sarajevo. Slujită cu talent, într-un tineresc spirit de echipă, parabola dramatică a înzestratului autor iugoslav a convins mai mult prin mesajul ei optimist, decît prin forța ei avertizatoare. Și chiar dacă reprezentanța nu aducea lucruri propriu-zis noi în materie de dramaturgie și artă a spectacolului, prin prospețimea și dezinvolura interpretării ea nu putea să nu fie cuceritoare și atașantă, așa cum a și fost.

Primit cu entuziasm și răsplătit cu nemănumerate aplauze, spectacolul Teatrului popular din Buzău cu piesa **Snoave cu măști** a impresionat deopotrivă prin valoarea trupei și irezistibila vervă de joc a protagoniștilor — Mihai Adamescu în Păcală și Mioara Olteanu în Ileanuța dînd întreaga măsură a talentului și virtuozității lor —, prin bogăția și frumusețea costumelor populare și a dansurilor folclorice, care s-au dovedit un fericit liant al peripețiilor lui Păcală. Au fost apreciate multipla și sugestivă funcționalitate a elementelor de decor, ca și originalitatea, fantezia și inventivitatea măștilor create de Irina Borovschi, nu puține fiind cuvintele de laudă la adresa autorului montării, Ion Lucian. Ca și la celelalte spectacole, în discuțiile care au avut loc s-au exprimat și unele rezerve și observații critice, aici legate mai mult de factura textului, de relieful dramatic și psihologic al personajelor, subliniindu-se însă temperamentul și exuberanța interpretării, expresivul joc al măștilor, valorile plastice deosebite ale montării (regizorul bulgar Liubomir Dekovski și criticul teatral Sevelina Ghorova).

Cea mai dificilă sarcină artistică și-au asumat-o însă artiștii amatori ai Teatrului „Vasilis Rolas” din Corint, montînd într-o factură modernă **Troienele de Euripide**. Fără să beneficieze de aportul unui regizor profesionist, spectacolul a reușit să intereseze prin cîteva interpretări

Mioara Olteanu și Mihai Adamescu în „Snoave cu măști” de Ion Lucian și Virgil Puicea, Teatrul Popular din Buzău

actoricești meritorii — între care aceea a Polixeniei Orkopoulou, în Heruba —, dar n-a putut să convingă în întregime de viabilitatea modalității de abordare a textului, aceasta rămînd ezitantă între patosul conținut și gesticulația retorică, între măreția tragică a personajului antic și prea puțin inspirata actualizare a cadrului scenografic. Semnatarul regiei, Panaiotis Megaritis, a vrut să imbine tradiția teatrului antic cu răspunsul datorat de spectacol contemporaneității. Problema constituirii unei punți de legătură spirituală între tragedia omului antic și drama celui contemporan este însă deosebit de complexă și de rezolvarea ei credem că ar depinde apoi și aflarea unei modalități eficiente de transfigurare scenică. Aceasta se refuză în orice caz soluțiilor facile, simplist actualizante, în cursa cărora a căzut în bună parte montarea amatorilor de la teatrul „Vasilis Rolas”.

Dar reprezentanția a avut darul să ne releve bogatele posibilități interpretative și remarcabilele energii spirituale ale unui colectiv artistic care slujește teatrul cu pasiune și nobilă dăruire de sine, fiind și prin aceasta la înălțimea organizării unei manifestări de amploare și avergură căpătate de Balcaniada teatrală de amatori de la Corint. În mîntea și în inimile tuturor ea rămîne de neuitat. Și nu e puțin lucru să știi că pe glob sînt nu numai focare de război, ci și oaze de pace, de prietenie, de comuniune sufletească într-un adevăr, bine, frumos.

Victor PARHON